

СУТНІСТЬ ТА ЧИННИКИ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДО ПЕРЕДОВИХ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ємельянов Олександр Юрійович

д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Гаврась Дмитро Русланович

аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Для того, щоб досягнути високих темпів економічного зростання підприємств, необхідно впроваджувати інвестиційно-інноваційну модель їхнього економічного розвитку [1–3]. Передусім, це стосується технічного та технологічного розвитку [4–8], який безпосередньо визначає конкурентоспроможність продукції підприємств [9–11] та впливає на ступінь ефективності використання їх економічних ресурсів [12–15]. Проте забезпечення тривалого економічного розвитку підприємств потребує попереднього розроблення його науково обґрунтованих стратегій [16–18], які повинні мати на меті покращення показників діяльності економічних суб'єктів, зокрема зростання їх ринкової вартості [19–21] та збільшення економічного потенціалу [22, 23]. Це вимагає врахування дії чинників, які зумовлюють таке покращення, зокрема інноваційності підприємств [24, 25] та рівня їх інноваційного розвитку, з метою подальшого управління ними [26].

До важливих характеристик, які описують інноваційні можливості підприємств, варто віднести також і рівень їх інноваційної сприйнятливості. Важливим різновидом цієї сприйнятливості є сприйнятливість підприємств до передових енергозберігаючих технологій. Зазначену сприйнятливість можна ототожнювати із здатністю компаній виконувати послідовність певних дій, забезпечуючи при цьому максимально можливий приріст фінансово-економічних результатів своєї діяльності. При цьому до зазначених дій варто віднести, насамперед, такі: збір вхідної інформації; оброблення цієї інформації та ухвалення рішень щодо впровадження енергозберігаючих технологій; формування ресурсного забезпечення реалізації цих рішень; придбання підприємствами відповідних енергозберігаючих технологій; їх впровадження; забезпечення належної ефективності функціонування придбаних підприємствами енергозберігаючих технологій.

Кожному з перелічених етапів послідовності дій можна поставити у відповідність певний набір компетенцій працівників підприємств щодо здійснення цих дій. У зв'язку з цим, сприйнятливість підприємства до енергозберігаючих технологій характеризуватиметься набором компетенцій працівників компанії щодо впровадження у її діяльність таких технологій.. Окрім того, необхідною є наявність належного організаційно-методологічного та ресурсного забезпечення реалізації відповідних компетенцій.

У процесі управління сприйнятливістю компаній до енергозберігаючих технологій важливо враховувати наявність значної кількості чинників, які впливають на цю сприйнятливість. Зазначені чинники можуть бути поділені на дві великі групи, а саме:

1. Чинники, які забезпечують сприйнятливість підприємств до

енергозберігаючих технологій. До цих факторів належать ті, що характеризують внутрішнє середовище підприємства та є необхідними для створення умов, за яких підприємство може у повному обсязі та з достатньою ефективністю залучити, впровадити та використати відповідні технології. Зокрема, чинниками, які забезпечують сприйнятливість підприємств до енергозберігаючих технологій, є характеристики інформаційного, методологічного, організаційного та фінансового забезпечення ухвалення управлінських рішень про залучення, впровадження та використання підприємством передових енергозберігаючих технологій.

2. Чинники, які формують сприйнятливість підприємств до енергозберігаючих технологій. До цих факторів належать ті, що безпосередньо впливають на обсяги та рівень ефективності залучення, впровадження та використання підприємством відповідних технологій. Своєю чергою, ці чинники можуть бути поділені на дві підгрупи, а саме – внутрішні (рівень зношення основних засобів підприємства, рівень прогресивності застосовуваних ним технологічних процесів тощо) та зовнішні (стан кон'юнктури на ринках збуту продукції підприємства; кількість, споживчі параметри та ціни придбання передових енергозберігаючих технологій, які потенційно може залучити підприємство, тощо).

Необхідно відзначити, що чинники першої групи, а також внутрішні чинники, які входять до складу другої з перелічених вище їхніх груп, піддаються управлінським впливам з боку менеджерів підприємств.

Список використаних джерел:

1. Герасимчук, В. Г., Довгань, Л. Є. & Давиденко, В. Р. (2006). Інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості України: проблеми і перспективи. Інвестиції: практика та досвід, (12), 14–17.
2. Найдюк, В. С. (2013). Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств. Маркетинг і менеджмент інновацій, (4), 251–263.
3. Продіус, О. І. (2010). Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи. Вісник ХНУ, (1(1)), 106–110.
4. Ємельянов, О. Ю., Козик, В. В. & Петрушка, Т. О. (2013). Обґрунтування економічної доцільності впровадження ресурсозберігаючих технологій як чинника економічного розвитку підприємств. Науковий вісник Національного гірничого університету, (4), с. 134–140.
5. Ємельянов, А. Ю. & Петрушка, Т. А. (2014). Технологическое развитие предприятий как средство обеспечения конкурентоспособности их продукции. Проблемы экономики и менеджмента, (3(31)), 39–46.
6. Пирог, О. В. (2011). Технологічний розвиток промисловості України. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону, (2 (7)), 248–252.
7. Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. Eurasian Bus. Rev., (8(1)), 13–32.
8. Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Zahoretska, O., Kusiya, M., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2019). Changes in Energy Consumption, Economic Growth and Aspirations for Energy Independence: Sectoral Analysis of Uses of Natural Gas in Ukrainian Economy. Energies, (12(24)), 4724.
9. Ємельянов, О. Ю., Лесик, Л. І. & Петрушка, Т. О. (2016). Моделювання показників оцінювання конкурентного потенціалу промислового підприємства. Актуальні проблеми економіки, (4), 340–348.
10. Ахматова, М. (2003). Теоретические модели конкурентоспособности. Маркетинг, (4(71)), 25–38.
11. Гнатушенко, В. В. (2006). Управління конкурентним потенціалом підприємств (дис. ... д-ра екон. наук). Донец. нац. ун-т, Донецьк, Україна.
12. Левченко, Н. М. (2012). Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. Інвестиції: практика та довід, (2), 114–117.

13. Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Крет, І. З. (2013). Методичні засади оцінювання економічної ефективності впровадження ресурсозберігаючих технологій на промислових підприємствах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління», (754), 18–25.
14. Плешка, А. Р. (2011). Фактори, що впливають на розвиток виробничого потенціалу. Наук. праці Нац. ун-ту харч. технологій (37/38), 279–283.
15. Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Vovk, O., Ivanytska, O., Symak, D., Havryliak, A., Danylovych, T. & Lesyk, L. (2021). Criteria, Indicators and Factors of the Sustainable Energy Saving Economic Development: the Case of Natural Gas Consumption. *Energies*, (14 (18)), 5999.
16. Власенко, В. А. (2014). Розробка та реалізація стратегії розвитку підприємства в умовах трансформації ринкових відносин: принципові підходи та інструменти. Економіка. Менеджмент. Підприємництво, (26(1)), 32–41.
17. Клименко, С. М. (2013). Формування стратегії розвитку підприємства з урахуванням ризиків. Бізнес Інформ, (8), 343–347.
18. Шавшин, О. С. (2017). Стратегія інноваційного розвитку підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука», (3(25)), 167–171.
19. Бурбан, О.В. (2021). Роль оцінювання вартості як інструмента підготовки рішень для обґрунтування ринкової капіталізації підприємства. Економічний форум, (1), 116–121.
20. Максименко, І. О. & Бокій, В. І. (2008). Ринкова вартість підприємства як результат реалізації його економічного потенціалу. Вісник Хмельницького національного університету, (3 (1)), 192–221.
21. Хімюн, О. О. (2010). Теоретичні і методичні засади оцінки управління вартістю компанії. Актуальні проблеми економіки, (5(107)), 150–158.
22. Лесик, Л. І., Петрушка, Т. О. & Ємельянов, О. Ю. (2020). Ринкова вартість як один з індикаторів формування і оцінювання економічного потенціалу підприємств. ЛОГОС. ОНЛАЙН.
23. Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Лесик, Л. І. (2020). Особливості оцінювання потенціалу економічного розвитку підприємств з використанням показника їх ринкової вартості. ЛОГОС. Мистецтво наукової думки, (10), 18–21.
24. Гончар, О. І. & Хачатрян, В. В. (2018). Інноваційність – сучасна умова розвитку підприємницького потенціалу. Підприємництво і торгівля, (23), 77–81.
25. Курило, Л. І., Удовиченко, С. М. & Сльозко, Т. М. (2016). Інноваційність економіки з огляду рівня розвитку науки. Глобальні та національні проблеми економіки, (13), 129–133.
26. Харченко, В. А. (2014). Механізм формування системи стратегічного управління розвитком промислового підприємства. Економіка промисловості, (4 (68)), 97–104.